

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu sulissutigeqqullugu erngup nukinganik iluaquteqarluni nukissiorfiliornissaq Qasigiannuanut aamma Aasiannut pilersuisussamik, aamma Nuup erngup nukinganik iluaquteqarluni pilersorneqarnerata annertusineqarnissaanik, maleruagassat siunnersuutip aallaqqaataani tunngavilersuutitut nalunaarsorneqartut naapertorlugit aaqqissuunneqartussamik (Immikkoortut A-miit D-mut) (Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

(Inuussutissarsiornermut, Nukissiuuteqarnermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Ikummatissamit nunap iluaneersumit nukissamut ataavartumut minguitsumullu allanngortitsinissaq pingaaruteqarpoq, nunatsinnuinnaanngitsoq, kisianni nunarsuaq tamakkerlugu. Tamanna FN-ip piujuartussamik ineriartortitsinissaq pillugu nunarsuarmi anguniagaanni ilaatigut allassimavoq.

Mingutsitsinngitsumut allanngortitsinissap pingaartinneqarnera FN-ip piujuaannartitsisumik ingerlatsinermik nunarsuarmut anguniagaanni, normu 7-imi nukissiuutinut piujuaannartitsisunut tunngasumi, normu 9-imi suliffissuaqarnermut, nutaaliornermut attaveqaqatigiinnermullu piujuaannartitsisunut tunngasumi, kiisalu normu 13-imi silap pissusaanut suliniuteqarnermut tunngasumi, toqqaannartumik allassimapput.

Nukissiuutinut piujuaannartitsisunut allanngortitsinissaq aamma Naalakkersuisut nukissiuuteqarnermut politikkianni tunngaviusuni aamma ilaavoq.

Naalakkersuisut Nukissiuutinik Imermillu pilersuinermut immikkoortumut pilersaarutaanni, Naalakkersuisut pisortat pilersuineranni pingaarnersiunerannut tunaartassanik pingaarnernik aalajangersaaviusumi, 2030-ip tungaanut anguniakkat pingaarnerit pingasuupput. Anguniakkat taakkua tassaapput:

Anguniagaq pingaarneq normu 1 – Innaallagissamut imermullu akigititat appasinnerusut – 1. januar 2018 aallarnerfigalugu piviusunngortinneqarpoq.

Anguniagaq pingaarneq normu 2 – Ajornartinnagu suni tamani nukissiuutit mingutsitsinngitsut – 2030-imi pisortat nukissiuutinik pilersuinerat sapinngisamik

annertunerpaamik nukissiuutinit piujuaannartitsisunit tunniunneqartarnissaa siunnerfigineqarpoq.

Anguniagaq pingaarneq normu 3 – Nukissiornermut periaatsinik nutarterineq – Allangortitsineq nutarterinerlu annertoq ingerlanneqassaaq kiisalu nukissiornermut periaaseq pitsanngorsarneqassalluni.

Qasigiannuanik aamma Aasiannik pilersuinermut erngup nukinganik nukissiorfiliorneq, kiisalu Nuummi pilersuinerup annertunerulersinnissaanut Kangerluarsunnguami Erngup nukinganik nukissiorfiup allilerneqarnissaat, nukissiornermut politikkikkut suliniutini pingaaruteqarput. Erngup nukinganik iluaquteqarnermik suliassat, Kalaallit Nunaanni nukissiuutini atuinermi nukissiuutit piujuaannartitsisut annertoorujussuarmik annertusititsisussaanut, taamaalillunilu ajornartinnagu suni tamani mingutsitsinngitsumik piujuaannartitsisumillu nukissiuuteqarneq, Naalakkersuisut anguniagaannik pingaarnernik suni tamani tamatumunnga periarfissaqarfiusuni tunngavissiisussaavoq.

Assigiimmik akeqartitsinermi iluarsaaqqinnermi pisutut, nunaqarfiit isorliunerusullu Naalakkersuisut pingaartitorujussuaat. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut tamatuma saniatigut 2020-imi ukiaanerani ataatsimiinnissap tungaanut sumiiffinni makkunani: Kulusuk, Qeqertarsuatsiaat, Qassiarsuk, Atammik, Arsusuk aamma Ittoqqortoormiit, erngup nukinganik nukissiorfeeraliornissat pillugit aalajangiiffigisassat siunnersuummik suliaqalersaarput.

Tamatuma saniatigut Nanortalimmi, Paamiuni aamma Maniitsumi piujuaannartitsisunik nukissiuuteqarneq pillugu aalajangiiffigisassat siunnersuut suliarineqassaaq.

Qasigiannuani aamma Aasianni erngup nukinganik pilersuinermut nukissiorfissamut naliusoq 217 mio. koruuninik maannakkut amigartoorfiusussaavoq. Tassa imaappoq, ikummatissaq nunap iluanittooq aallaavigalugu maannakkut nukissiuutini pilersuinermut taarsiullugu, erngup nukiganit nukissiuuteqarluni pilersuineq, maannakkut aningaasartaanni inuiaqatigiinnut 217 mio. koruuninik ajornerulersitsissaaq.

Kisiannili Nuummi allilerineq 465 mio. koruuninik maannakkut naliusumi ilorraap tungaanut sammissalluni.

Taamaalilluni Qasigiannuani aamma Aasianni pilersuinermut erngup nukinganik nukissiorfiliorneq suliassamut maannakkut naliusup amigartoorfiuneranit unammilligassaqartitsisussaasoq, inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutaasussanik naatsorsuinerit takutippaat.

Paarlattuanik Nuummi erngup nukinganik pilersuinerup allilerneqarnissaanut inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut naatsorsuinerup takutippaa, suliassaq inuiaqatigiit aningaasaqarneranni annertuumik iluanaarutissartaqartussaasoq.

Tamanna tunngavigalugu suliassat ataasiakkaat marluk taakkua ataatsimoortinneqarsinnaapput, taamaattumillu aningaasaliinertut ataatsimoortutut isigineqarsinnaallutik.

Taamatut ataatsimoortitsinermit inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutaasussanik naatsorsuinerup inerneraa, piffissami tassani 4 %-imik erniaqartillugu maannakkut naliusoq sinneqartoorfiulluni 248 mio. koruuniussasoq.

Nuummi allilerinermit sinneqartoorutit taamaalillutik, Qasigiannguani aamma Aasianni erngup nukinganik nukissiorfiliormi amigartoorutaasunut aningaasalersueqataasussatut atorneqarsinnaapput.

Naalakkersuisut naliliipput pissusissamisuussasoq erngup nukinganik nukissiorfiit marluk taakkua suliassatut ataatsitut isigineqarnissaat, tassani taakkua ataatsimoorlutik ukiut 22-it ingerlaneranni ikummatissaq nunap iluaneersoq 545 mio. literi atorunnaarsissammassuk, maanna nukissiuuteqarnikkut aaqqissuussinermut sanilliullugu, taamaasillutillu pingaaruteqartumik inissisimassallutik uagut nunatsinni FN-ip anguniagaasanik angusaqarnissatsinnut, nukissiuutini piujuaannartitsisuni angusassatta annertuseriarluarnissaannik.

Taamaattumik pingaarluinnarpoq suliniutit pineqartut aaqqissuunneqarneri imatut ilusilerneqassasut, Nuummi sanaartornermit aningaasat ingerlaarneri iluaqutissat ilalersuisinnaangorlugit Qasigiannguani aamma Aasianni erngup nukinganik nukissiorfiliornissamut atugassatut.

Aningaasalersuinissamut ilusiliaasinnaasut arlallit aalajangiiffigisassatut siunnersuummi nassuiarneqarput. Nunap karsianit tamakkiisumik aningaasalersuinerup periarfissaqarneranit taamatullu avataaneersunit aningaasalersuinissamut periarfissanik aningaasalersuinissamut ilusiliat imaqarput.

Aningaasalersuinissamut ilusiliaq 1-imiippoq aningaasanut inatsimmi sanaartornermut missingersuutini pingaarnersuinerup allangortinneqarnera.

Aningaasalersuinissamut ilusiliaq 2-imi erngup nukinganik nukissiorfinnut aningaasalersuinissamut nunap karsiata taarsigassarsinissaanut ataqatigiissillugu, ilusiliaq siulleq tunngavigineqarpoq. Ukiut sisamat ingerlaneranni aningaasanut inatsimmi oqimaaqatigiissitsinissaq pillugu missingersuusiormut inatsimmi piumasaqaatip naammassineqarsinnaanginnera, ilusiliap kingunerisinnaavaa.

Aningaasalersuinissamut ilusiliaq 3-imi nukissiornermut akitsuutit siunertamut immikkut atugassanngortinneqartut atorlugit aningaasanik ileqqaartoqassaaq, tamatumani immikkut inatsisitigut tunngavissaqarnissaq pisariaqarpoq.

Aningaasalersuinissamut ilusiliaq 4-ip kingunerissavaa Nukissiorfiit immikkut aktiaatileqatigiiffittut ingerlasunngortinnissaat, nammineq suliassaminut taarsigassarsianik aningaasalersuinissamut pisinnaatitaalerlutik. Tamatumani inatsisitigut tunngavissaq pisariaqartoq inissitsinneqartariaqarpoq kiisalu nukissiornermik imermillu pilersuinnermut inatsisini il.il. naleqqussaasoqartariaqarluni.

Aningaasalersuinissamut ilusiliaq 5-ip kingunerissavaa erngup nukinganik nukissiorfiit immikkut aktiaatileqatigiiffimmi inissillugit avissaartinneqarnissaat. Tamatumani inatsisitigut tunngavissat pitsariaqartut isumagisariaqarput, kiisalu nukimmik imermillu pilersuinnermut inatsisini il.il. naleqqussaasoqartariaqarluni.

Aningaasalersuinissamut ilusiliaq 6 tunngaveqarpoq Nukissiorfiit pisinnaatinneqarnissaannik ingerlatsisartunut allanut isumaqatigiissuteqarnissamut, pilersitsinissamut, ingerlatsinissamut aammalu tigooraanissamut nukimmik piujuaannartitsisumik tunngavilimmik.

Aningaasalersuinissamut ilusiliami taamaattumi aningaasaliisartunut avataaneersunut isumaqatigiissuteqarnissaq aammalu tamatuma inatsisiliornikkut tunngavissinneqarnissaa pisariaqarpoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna akuersissutigineqassappat, Naalakkersuisut erngup nukinganut suliassap ataatsimoortup ingerlanneqarnissaanut, piginnittoqarnissaanut aningaasalersorneqarnissaanullu pilersaarummik imaqartumik kingusinnerpaamik 2020-imi ukiaanerani ataatsimiinnermi aalajangiiffigisassatut siunnersuummik saqqummiussissapput.

Taamatut oqaaseqarluta Naalakkersuisut siunnersuutip akuerineqarnissaa inassutigaa.